

Domaće vijesti

POSJET PROF. L. C. WADSWORTHA HRVATSKIM TEKSTILCIMA

Prof.dr.sc. **Larry C. Wadsworth**, istaknuti i zaslužni profesor Odjela za znanost i tehniku materijala Sveučilišta Tennessee, SAD, član je Međunarodnog savjeta za izdavačku djelatnost časopisa *Tekstil*.

Prof. L. C. Wadsworth je prošle godine od 11. do 17. rujna boravio u Hrvatskoj, na poziv prof. D. Ujevića, prilikom čega je posjetio Tekstilno-tehnološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatski inženjerski savez tekstilaca, odnosno časopis *Tekstil*.

Razgledavši novu zgradu i zavode na TTF-u izrazio je svoje zadovoljstvo istraživačkom opremom kojom raspolaže Fakultet i prostornim uvjetima za rad sa studentima. Imao je vrlo koristan razgovor s dekanom Fakulteta prof. Dubravkom Rogaleom na kojem je između ostalog istaknut niz prijedloga za buduću suradnju i međusobno povezivanje. Tijekom boravka na Fakultetu održao je i kraće predavanje o novim postupcima, primjeni i spoznajama na području zaštitne odjeće.

13. rujna 2005. prilikom boravka u HIST-u, u svojstvu člana Međunarodnog savjeta časopisa *Tekstil* ukratko se predstavio članovima uredništva te je održao zanimljivo predavanje: Inovativni procesi proizvodnje tekstilnih materijala s primjenom u području zaštitne odjeće. Također se osvrnuo na razvoj TANDEC-a, kojim je više godina i sam rukovodio. Nakon predavanja odgovorio je na niz zanimljivih pitanja, te mu je još jednom predstavljen naš *Savez* i časopis *Tekstil*, a ostatak vremena se provelo u ugodnom druženju.

Prigodom toga hrvatskoj stručnoj javnosti predstavljamo prof. L. C. Wadswortha.

Rođen u Sjevernoj Karolini, gdje je tekstil vrlo važan, prof. L. C. Wadsworth se odlučio za karijeru u području tekstilnih znanosti. Stekao je diplomu iz tekstilne kemije na Sveučilištu Sjeverne Karoline (NCSU), te je magistrirao na Institutu za tekstilnu

tehnologiju 1970. Nakon rada tijekom tri godine u tvrtki Johnson & Johnson (J&J), sada PGI Nonwovens (netkani tekstil) u Bensonu, Sjeverna Karolina, kao kemičar za područje razvoja u izradi i učvršćivanju netkanog tekstila smolama (vezivnim sredstvima), vratio se na NCSU gdje je doktorirao iz prirodnih znanosti o vlaknima i polimerima. To ga je dovelo na radno mjesto istraživača u Kendallu, sada BBA Nonwovens, u Walpoleu, Massachusetts. Nakon toga proveo je još još dvije godine u J&J u New Brunswicku, New Jerseyu i Arlingtonu, Teksas, kao voditelj projekta zamjene staklenih vlakana u kirurškim maskama s PP filtarskim materijalom izrađenim postupkom kod ispredanja iz taline. J&J je bio jedan od prvih proizvođača s dozvolom dobivenom od Exxon Chemical Company za postupak izrade netkanog tekstila kod ispredanja iz taline. Prof. L. C. Wadsworth prvi je patentirao postupak hladnog elektrostatičkog nabijanja filtarskih medija za filtraciju bakterija na maskama, koji je sada osnovica za sve postupke nabijanja na tom području. Nakon odlaska iz J&J prihvatio je mjesto izvanrednog profesora iz tekstilnih znanosti na tekstilnom studiju na koledžu College of Human Ecology 1981. godine, ali i dalje ostaje u bliskoj suradnji sa stručnjacima iz industrije netkanog tekstila. Godine 1983. J&J je predložio prof. L. C. Wadsworthu, uz dopuštenje Exxon, premještanje opreme za izradu netkanog tekstila kod ispredanja vlakana iz taline na Sveučilište Tennessee. Na temelju uspjeha programa istraživanja i razvoja proizvodnje netkanog tekstila kod ispredanja iz taline Exxon je 1989. doznačio novčanu pomoć od 895 tis. USD za izgradnju zgrada Centra za razvoj tekstila i netkanog tekstila (TANDEC) i opremanje s pilotnim postrojenjem za izradu i učvršćenje netkanog tekstila kod ispredanja iz talina u vrijednosti preko 6,5 mil. USD koju je 1997. ExxonMobil poklonio Sveučilištu Tennessee. Prof. L. C. Wadsworth bio je osnivač i direktor Centra prvih 7 godina dok nije organiziran upravni tim, nakon čega je još tri godine nastavio s radom kao di-

rektor marketinga, a u tom razdoblju broj članova TANDEC-a porastao je na 18.

U 2003. Fakultet tekstilnih znanosti se preselio na Sveučilište Tennessee, Odjel za prirodne znanosti i tehniku materijala (MSE). Prof. L. C. Wadswortha je nastavio s istraživanjima na području procesa i svojstava netkanog tekstila dobivenog ispredanjem iz taline i učvršćenog tijekom ispredanja, te kompozitnih tkanina, ugljikovih vlakana, elektreta (materijala koji imaju konstantnu polarizaciju električnog naboja), filtracije i razvoja zaštitne odjeće za medicinske, vojne i industrijske namjene. Dobio je novčana sredstva za istraživanje više od 8 mil. USD, sredstva za opremu u visini 5,5 mil.USD; ima više od 50 recenziranih objavljenih radova u časopisima, 200 radova na konferencijama, 25 patenata, a koautor je udžbenika "Netkani tekstil". U 1995. i 1997. objavio je dva patenta u suradnji s dr. Peterom Tsaiem, izvanrednim profesorom, TANDEC, za novi postupak elektrostatičkog nabijanja, za koje su prava dodijeljena UTRF (Sveučilišnoj fondaciji za istraživanje Tennessee). Licenije tih patenata su zatražile više od 15 tvrtki širom svijeta pri čemu je UTRF ostvarila preko 800 tis. USD. Značajne stručne nagrade uključuju izbor za alumni istaknutog zaslužnog profesora 1992., jednog od 25 na Sveučilištu Tennessee, a dobitnik je i Nagrade za tehničko dostignuće za netkani tekstil 1993.

Na kraju, iskrena zahvala prof. L. C. Wadsworthu što je našao vremena da posjeti Hrvatsku, Tekstilno-tehnološki fakultet, Dom tekstilaca i časopis *Tekstil*.

VISIT OF PROFESSOR LARRY C. WADSWORTH TO CROATIAN TEXTILE INSTITUTIONS

Dr. **Larry C. Wadsworth**, Ph.D. is a distinguished service professor of the Department of Materials Science and Engineering, University of Tennessee, USA. In the journal *Tekstil* he is a member of the International Publishing Council. Professor L.C.

Wadsworth visited Croatia from 11th through 17th of September, 2005.

Being a native of North Carolina, USA, where textiles is of paramount importance, Dr. Larry C. Wadsworth decided to pursue a career in textile science. He obtained a BS in Textile Chemistry from North Carolina State University (NCsU), followed by MS degree from the Institute of Textile Technology in 1970. After have working for three years with Johnson & Johnson (J&J), now PGI Nonwovens, in Benson, NC as a Development Chemists in the resin-bonded nonwoven fabrics area, he returned to NCsU for the Ph.D. in Fiber and Polymer Science. This led him to a Corporate R&D position with Kendall, now BBA Nonwovens, in Walpole, MA and then to two more years with J&J in New Brunswick, New Jersey and Arlington, Texas, as the project leader to replace fiberglass in surgical face masks with non-glass melt blown (MB) PP filter media. J&J was one of the earlier licensees from Exxon Chemical Company for MB technology. To meet the bacterial filtration requirement of face masks, Dr. Wadsworth obtained the world's first patent for cold electrostatic charging of filter media, which is now the basis of all charging technology in this area. Upon leaving J&J to accept a position in 1981 as Associate Professor of Textile Science in the textiles program of the College of Human Ecology, he remained in close contact with associates across the nonwovens industry. In 1983 J&J contacted Dr. Wadsworth and suggested to ask Exxon to relocate their MB equipment to UT. Based on the success of the MB R&D program, Exxon in 1989 provided a grant of 895,000 USD to build the Textiles and Nonwovens Development Center (TANDEC) building and equipped it with a spunbond pilot line and MB equipment valued at over 6.5 million USD, which later was donated to UT by ExxonMobil in 1997. Dr. Wadsworth was the founder and director of TANDEC for the first seven years until a management team was established, and continued three additional years as Director of Marketing, with number of TANDEC member companies growing to 18.

In 2003, the Textile Science Faculty moved to the UT MSE Department and

Dr. Wadsworth's research interests continued in process/properties studies of melt blown and spunbond nonwovens and composite fabrics, carbon fibers from MB pitch, electrets, filtration, and development of protective apparel for medical, military and industrial applications. He obtained research grants in excess of 8 million, equipment donation grants of 5.5 million USD. He has over 50 refereed journal publications, 200 conference papers, 25 patents, and co-authored a textbook titled Nonwoven Textiles. In 1995 and 1997 he obtained two patents in cooperation with Dr. Peter Tsai, Research Associate Professor, TANDEC, for a novel ambient electrostatic charging technology, assigned to the University of Tennessee Research Foundation (UTRF), which has been licensed to over 15 companies world-wide, having generated over 800,000 USD in royalty to UTRF. Significant professional awards include being selected as Alumni Distinguished Service Professor in 1992, one of 25 at UT, and receiving of the 1993 TAPPI Nonwovens Technical Achievement Award.

He visited Croatia on the invitation of professor Darko Ujević, Ph.D., who is editor in chief of the journal *Tekstil*. In the course of his visit he also visited the Faculty of Textile Technology in Zagreb. He expressed his satisfaction over the science and research equipment of the Faculty and at the available rooms for the work with students. He had useful conversations with the faculty dean, professor Dubravko Rogale, Ph. D., and many useful suggestions were produced for the future collaboration. During his stay at the Faculty he also gave a short lecture on new technologies in the field of protective clothing.

Prof. L. C. Wadsworth gave an interesting lecture on the premises of the Croatian Association of Textile Engineers as member of the International Publishing Council of journal *Tekstil*. He spoke about the characteristics as well as about the development of TANDEC, which he managed over several years, on the subject of innovative production processes of textile materials with the application in the area of protective clothing.

Dr. Wadsworth answered a number of interesting questions from the edito-

rial board of journal *Tekstil*. Professor L. C. Wadsworth was warmly thanked for his time to visit Croatia, the Faculty of Textile Technology and the journal *Tekstil* in Zagreb. (D. Ujević)

PROMOCIJA DIPLOMIRANIH STUDENATA NA TEKSTILNO- TEHNOLOŠKOM FAKULTETU

U srijedu 21. prosinca 2005. godine održana je svečanost promocije na Tekstilno-tehnološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu za:

- diplomirane inženjere - tekstilne tehnologije procesnog smjera i smjera projektiranje tekstila i odjeće i
- inženjere- tekstilno-kemijske tehnologije, tekstilno-mehaničke tehnologije, odjevne tehnologije, obučarske tehnologije i više modne dizajnere za tekstil i odjeću.

Zbog izuzetno velikog broja promovenata, čak je 90 studenata diplomiralo u razdoblju od zadnje promocije pa do kraja prosinca 2005., promocija se za sve diplomirane studente održala u istom danu, ali u dva navrata, jedna s početkom u 10, a druga u 12 sati, tab.1.

Tab.1 Popis diplomiranih studenata na Tekstilno-tehnološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu

Diplomirani inženjeri tekstilne tehnologije procesnog smjera
Iva Bušlić
Martina Cesar
Vedran Đurašević
Marta Galeković
Ivana Ilić
Igor Jančijev
Irena Kapitan
Anita Loborec
Šefik Kanurić
Đurđica Kocijančić
Ivana Krišto
Kristina Margić
Lea Marković
Lea Nora
Ana Pamuković
Slavka Radoš
Valentina Repalust
Kristina Šalin
Zinka Tečić
Ksenija Varga
Josip Voronjecki
Maja Vučić

Diplomirani inženjeri tekstilne tehnologije smjera projektiranje tekstila i odjeće
Ivana Bukovac Martina Cvrtila Ana Golubić Karla Golub Katarina Kačić-Alesić Maja Kodžić Dubravka Kolčić Ana Kujundžić Sandra Malvić Sonja Obradović Maja Orlović Marija Sedlić Irena Štingl Tihana Terziev Lina Tičinović Marija Zupčić
Inženjer tekstilno-kemijske tehnologije
Ksenija Kotarski
Inženjeri tekstilno-mehaničke tehnologije
Ivica Draganjac Enes Kadribašić Filip Mikulec Danijela Radmanović
Inženjeri odjevne tehnologije
Magdalena Bašić Ivana Brezak Ivana Bujević Srđan Grubač Renata Krklec Andreja Lendrec Nikolina Paun Tatjana Plečko Tina Smiljanec Krešimir Sporiš Jadranka Stojaković Kristina Vukšić
Inženjeri obućarske tehnologije
Sanja Belač Kristijan Hosni Siniša Štefičar
Viši modni dizajneri
Ivan Badanjak Nikolina Begonja Jelena Bobetko Ana Car Anika Čorak Tamara Galović Ana Grozdanić Anamarija Gvozdanović Petra Hursa Tajana Kramarić Petra Kriletić Melita Kukec Jasna Kulaš Lidija Lešnjak Irena Maras Tomislav Mostečak Vlatka Nazor Klara Pastorčić Slavica Peyrek Angelina Pustahija Paulina Pustahija

Uz dekana Tekstilno-tehnološkog fakulteta prof. dr.sc. **Dubravka Rogalea** promotori su na prvoj promociji bili prof. **Nina Režek** i prof. dr.sc. **Maja Andrassy**, prodekanica za nastavu, dok su na drugoj promociji uz dekana promotori bili prof. dr.sc. **Milan Galović** i prof. dr.sc. **Ana Marija Grancarić**, prodekanica za znanost.



Sl.1 Promocija diplomiranih studenata na Tekstilno-tehnološkom fakultetu

U oba navrata održavanja promocije velika predavaonica na IV. katu nove zgrade Tekstilno-tehnološkog fakulteta bila je potpuno ispunjena posjetiteljima, tako da se svi koji su dopratili diplomirane studente sa željom da prisustvuju svečanom činu promoviranja, nisu mogli smjestiti u dvoranu.

Dekan je otvorio promociju uvodnim prigodnim govorom pri čemu se obratio promovendima, njihovim roditeljima, rodbini i prijateljima toplim riječima dobrodošlice u nove prostore tek otvorene zgrade Tekstilno-tehnološkog fakulteta u ulici Prilaz baruna Filipovića 30. S ponosom je istaknuo da je ovo prva promocija koja se održava u vlastitim prostorima Fakulteta. Promovendi su prvi koji su za ovu svečanu prigodu bili odjeveni u svečane akademske odore (toge) i imali promocijske kape s kičankom, sl.1.

U daljnjem obraćanju promovendima naglasio je važnost nastavka svestrane i iskrene njihove suradnje s matičnim Fakultetom u cilju razvoja djelatnosti u svim područjima tekstilne struke. Posebno je naglasio potrebu trajnog stručnog i znanstvenog napredovanja u polju tekstilne struke radi postizanja gospodarskog razvitka i blagostanja i osobnog zadovoljstva, te je tom prilikom pozvao diplomirane studente da se uključe u nove znanstvene ili stručne poslijediplomske studije.

Potom je dekan uručio nagrade najuspješnijim studentima generacije, a to su **Kačić Sonja, Kolčić Dubravka, Pustahija Paulina, Šaškor Mila** i **Varga Ksenija**.

Prema protokolu čin promocije se nastavio nakon što je predstavnica promovena zamolila dekana i promo-

tore da im se na temelju uspješnog završetka propisanih nastavnih programa i polaganja svih ispita dodijeli i uruči diploma.

Prije čina predaje diploma promovendi su dali svečano obećanje da će u svom radu sve svoje snage upotrijebiti za dobro svog naroda i procvat svoje domovine; da će uvijek poštivati svoj Tekstilno-tehnološki fakultet i ostati vjerni načelima znanosti koju taj Fakultet gaji, te da će sve svoje sile uložiti da svoje znanje stečeno na Fakultetu ubuduće teoretski produbljuju i praktičnim radom razvijaju, kako bi mogli pridonijeti napretku industrije tekstila, odjeće i obuće te boljem i ljepšem životu našeg naroda.

Svečanim činom prebacivanja kičanke s lijeve na desnu stranu promocijske kape, promovendi su potvrdili upravo iskazano obećanje, nakon čega su dekan i promotori uručili diplome i čestitali.

Svečanom ugođaju doprinio je i Akademskim zbor Vladimir Prelog pod stručnim vodstvom Ive Juras koji je za ovu priliku otpjevao državnu himnu *Lijepa naša* te studentsku himnu *Gaudemus igitur*. Budući da se promocija održala u ozračju nadolazećih blagdana, zbor je otpjevao i prigodnu Božićnu hrvatsku narodnu pjesmu *Veselje ti navješćujem*.

S iskrenim željama za uspješnim postignućima u daljnjem kako privatnom tako i profesionalnom životu novim članovima akademske zajednice dekan je zaključio svečanost promocije. (M. Andrassy)